

ἀναγορευθῇ ἡμίθεοι ὑπὸ τῆς ἀρχαιότητος, μεμυμοιρούμεν διὰ τὰς θρησκευτικὰς ἐρίδας καὶ τὴν διαφθορὰν τῆς Αὐλῆς, καὶ εἰς ταύτας ἀποδίδομεν τὴν πτώσιν τοῦ κράτους. Ἀσμονοῦμεν ὅμως συγχρόνως (καὶ κατὰ τοῦτο ἐπικαλοῦμαι τὴν κρίσιν ξένου σοφοῦ (1) ἐπὶ μακρὸν χρόνον καὶ μετὰ πλείστης ἐπιστάσεως μελετήσαντος τὰ τῶν Βυζαντινῶν) ὅτι θρησκευτικαὶ ἐρίδες ἐπεκράτουν τότε οὐ μόνον ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἀλλὰ καὶ καθ' ἅπασαν τὴν Εὐρώπην, ὅτι ἡ διαφθορά τῶν κυβερνώντων δὲν ἀνεπίχθη κατὰ πρῶτον ἐν Βυζαντίῳ ἀλλ' ἐν Ῥώμῃ, ἥ τις μετέδωκε ταύτην καὶ εἰς τοὺς Ἕλληνας αὐτοκράτορας, καὶ ὅτι αἰτία τοῦ σχίσματος δὲν ὑπῆρξεν ἡ ἀνατολικὴ ἐκκλησία, διότι αὕτη διαφυλάττει ἐτι καὶ νῦν ἀμετάβλητον τὸ σῶμα τῆς πίστεως τῶν Ἀποστόλων καὶ τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνόδου. Ὁ Ἀσμονοῦμεν τέλος πάντων ὅτι ἡ ὑπορξίς καὶ ἡ πτώσις τῶν ἐθνῶν ἐκ πάσης ἄλλης αἰτίας προέρχεται ἢ ἐκ θεολογικῶν ἐρίδων, ἢ καὶ διαφθορᾶς τῶν τὰ δυνάμει διαχειριζομένων, διότι τὰς κακίας ταύτας ἀπαντῶμεν ἐπίσης περὶ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ἐν τῇ Ἀγγλίᾳ καὶ Γαλλίᾳ καὶ ἐν ἄλλαις ἐπικρατείαις, αἵτινες καὶ μέχρι τῆς σήμερον διατηροῦνται ἀκμαῖαι καὶ ἰσχυραί. Τὸ βυζαντινὸν κράτος ἔπαθεν ὅ,τι καὶ τὸ τῶν Καλιφῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ καὶ τὸ τῶν Ῥωμαίων ἐν τῇ Δύσει.

Ἡ ἱστορία λοιπὸν τοῦ Κ. Παππαρόρηγοπούλου θέλει ὁδηγήσει ἡμᾶς καὶ πῶς νὰ μελετῶμεν τὰ τῆς βυζαντινῆς ἐποχῆς, καὶ συμφώνως μετὰ τῶν περὶ τοῦ μεσαιωνικοῦ ἑλληνισμοῦ σοφῶν συγγραφεῶν τοῦ Κ. Ζαμπελίου, θέλει συντελέσει εἰς ἀποβολὴν πολλῶν καὶ ὀλεθρίων προλήψεων (2).

Τὰς δραματικὰς παραφράσεις τοῦ Κ. Ῥαγκαβῆ, ἀσπαζόμεθα διὰ δύο κυρίως λόγους· πρῶτον διότι ἔδωκαν αὐτῷ ἀφορμὴν νὰ γράψῃ τὴν περὶ μετρικῆς πραγματείαν, καὶ δεύτερον διότι κατέστησαν κοινώτερα ἀριστουργήματά τινα τῆς προγονικῆς ποιήσεως.

Περὶ μετρικῆς τῶν ἀρχαίων ἔγραψε πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἐν ἐκτάσει μόνος ὁ Πάπ, καθ' ὅσον ἡμεῖς γινώσκομεν, ἀλλὰ καὶ τότε καὶ μετὰ ταῦτα, ἐν Γερμανίᾳ μάλιστα, πολλὰ ἐπεκράτησαν περὶ αὐτῆς διαφωνίαι, καὶ σήμερον ἐτι ὑπάρχουσιν. Ὁ Κ. Ῥαγκαβῆς δὲν ἔχει βεβαίως τὴν ἀξίωσιν ὅτι διήλλαξε τὰ διεστῶτα μέρη, ἀλλὰ τὴν πραγματείαν αὐτοῦ θεωροῦμεν σήμερον πρὸ πάντων χρητιμωτάτην, διότι καὶ εἰς τὴν νεωτέραν ποιήσιν ἐγένοντο πρὸ τινων ἐτῶν δεκτὰ τινὰ τῶν ἀρχαίων μέτρων.

Εἰ καὶ τῶν εἰς τὴν καθομιλουμένην μεταφράσεων τῶν ἀρχαίων πεζογράφων δὲν εἴμεθα ἐνθερμοὶ ὁπαδοί, διότι ἂν ὅχι οὐδεὶς, εὐάριθμοι ὅμως εἶναι ὅσοι ἀγνωρίζοντες τὴν ἀρχαίαν ἀναγινώσκουσιν αὐτάς, τὰς τῶν ποιητῶν ὅμως νομίζομεν ἀναγκαιοτάτας,

διὰ δύο λόγους· πρῶτον διότι καὶ ἐκ τῶν τὴν ἀρχαίαν γινωσκόντων οὐ πάνυ πολλοὶ ἐννοοῦσι τὴν γλῶσσαν τῶν ποιητῶν, καὶ δεύτερον διότι θεωροῦμεν καὶ πρὸς τὴν φιλολογίαν αὐτὴν ἐπωφελεῖ τὴν ἐπὶ θεάτρου παράστασιν τῶν ἀρχαίων δραμάτων. Λέγομεν δὲ πρὸς τὴν φιλολογίαν, διότι εἶναι ἀδύνατον, παραδείγματος χάριν, νὰ αἰσθανθῶμεν διὰ τῆς ἀπλῆς ἀναγνώσεως τὴν ἀληθῆ ἐπιρροὴν τῶν χορῶν ἐπὶ τῆς κυρίως ὑποθέσεως τοῦ δράματος. Πιθανόν νὰ ᾔνκι ἡ ἰδέα αὕτη ἐσφαλμένη· ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς, ὥς καὶ οἱ πλείστοι τῶν νεωτέρων, θεωροῦμεν τοὺς χοροὺς περιττοὺς, πρὶν ἰδῶμεν ἀρχαῖον ἐλληνικὸν δράμα παριστώμενον ἐν θεάτρῳ τῆς δυτικῆς Εὐρώπης· τότε μόνον ἐνοήσαμεν ὅτι οἱ χοροὶ, συνάγοντες οὕτως εἰπεῖν τὰ αἰσθητάματα ὅσα διεγείρονται ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν προέουσιν τῆς παραστάσεως, συγκεφαλαιοῦσι καὶ ἐκχέουσι διὰ μιᾶς αὐτὰ ἱερώτερα καὶ ἐνθερμότερα, ἵνα κλονήσωσι καὶ τὰ βάθρα αὐτὰ τῆς καρδίας τῶν ἀκροατῶν.

Τῆς Αἰνεϊάδος ἡ μετάφρασις δὲν ἐδημοσιεύθη εἰσέτι· μανθάνομεν δὲ ἐκ τῆς ἀγγελίας ὅτι θέλει ἐκδοθῇ προσεχῶς, διό δὲν φέρομεν κρίσιν. Ἐὰν ὅμως ὁλόκληρον τὸ ἐπικὸν τοῦ Βιργιλίου ποίημα μετεγλωττίσθῃ ὅπως καὶ τὰ δύο τεμάχια, τὸ περὶ Λαοκόοντος καὶ τὸ περὶ τῆς φυγῆς τοῦ Αἰνείου, τὰ καταχωρησθέντα ἄλλοτε ἐν τῇ Πανδώρα (1), συνομολογοῦμεν καὶ ἡμεῖς ἀπὸ τοῦδε τὴν ἀκριβείαν καὶ τὴν γλαφυρότητα περὶ ὧν λέγει ὁ ἐκδίδων τὴν μετάφρασιν. Ἀπόκτημα ἄρα καὶ τοῦτο σπουδαῖον τῆς νεωτέρας ἡμῶν φιλολογίας.

ΓΛΛΗ.

—ooo—

Εἶναι δύσκολον νὰ ἐξηγήσωμεν διὰ τί ἡ γαλῆ ἀπολαύει τοσαύτης εὐνοίας παρὰ πολλοῖς. Ὡς προνομιοῦχος ἡγεμονίς ἀναπαύεται συνήθως εἰς τὸ εὐπρεπέστερον μέρος τῆς οἰκίας, καὶ κάθηται ἐπὶ τῶν σπανιωτέρων ἐπίπλων· πολλοὶ δὲ καὶ ὑπεραγαπῶσιν αὐτήν. Ναί μὲν ἡ γαλῆ, πλέον τῶν ἄλλων κατοικιδίων ζώων, εἶναι καθαρὰ, ἔχει τρόπους κομψοῦ, βῆμα ἱλαρὸν, καὶ θεωπεύουσα τοὺς ἄλλους ἀξιοὶ καὶ αὐτὴ ἀμοιβαίας θεωπείας. Ἀλλὰ καὶ πόσα ἐλαττώματα ἔχει! Εἶναι ὑπαυλός, ἀγνώμων, ἐπιβουλός, εἰς ἄκρον περιφιλαυτός, καὶ ὅλοι οἱ θεωπευτικοὶ αὐτῆς τρόποι ἓνα μόνον σκοπὸν ἔχουσι, τὸ νὰ διψιλεύωνται αὐτῇ περιποιήσεσι. Ἐνῷ ἡθὺς ἐπιδεικνύουσα ἀθωότητος σὲ χαδεύει μὲ τοὺς ἐμπροσθίους της πόδας, ὀπλίζεται καὶ μὲ τοὺς γαμψοὺς ὀνυχὰς της ἵνα σὲ πληγώσῃ. Δείχει τὴν χεῖρά σου; ἔχει ὅμως καὶ τοὺς ὀδόντας της ἐτοιμοὺς νὰ σὲ τρυπήσῃ. Καὶ κατὰ μικρὸν ἐὰν διαταράξῃς τὴν

(1) Μόρτμαν, πολιορκία καὶ ἔλθωσις τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Τοῦ πολυτέμου τούτου συγγραμματος τὴν μετάφρασιν ἀνάγνωθι ἐν τῇ 6' τόμῳ τῆς Πανδώρας.

(2) Ἀνάγνωθι καὶ τὴν περὶ τῆς ἱστορίας ταύτης ἐγκύκλιον τοῦ ἐπὶ τῆς δημ. ἐκπαιδεύσεως ὑπουργείου.

(1) Φυλλάδ. 81 καὶ 147, τόμ. Δ', καὶ Ζ'.

Γαλή.

ήσυχίαν της ή τήν μαλλώση, κατεξανίσταται έναντίον σου, και ή φεύγει, ή αναπτύσσει τās αίμοδόρους όρμάς της, μη διατάζουσα και νά σε πνίξη εί δυνατόν.

Η φύσις άρα δέν έπλασε τήν γαλήν ίνα έχω αισθήματα φιλικά προς ήμάς, όπως ήμεεις προς αυτήν. Το κύριόν της έργον είναι νά διώκη τούς μύς, και νά απαλλάττη τούς ανθρώπους από των άκαθέκτων τούτων έχθρών των οικιών ήμών. Αλλά ίνα εκπληρωί το έργον τοῦτο, δέν πρέπει νά επιτρέπωμεν αυτή νά διάγῃ βίον ράθυμον· πρέπει έξ εναντίας νά τήν διώκωμεν και από τό μαγειρείον αυτό, και νά τήν στέλλωμεν εις τās αποθήκας· διότι οὔσα μάλλον λαίμαργος ή αίμοχαρής, προτιμᾷ νά κλέπτῃ καλόν φαγητόν ήνά συλλαμβάνῃ μύς. Εάν δέν προσέχωμεν αυτήν, έπαυξάνει τήν καταστροφήν των μυών διά των ιδίων αυτής κλοπών, και αμείβει κάκιστα προς τήν αυτήν έμπιστοσύνην ήμών.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΟΡΑΗ.

—οοο—

Πρός τούς φιλοπάτριδας προεστώτας
της Πελοποννήσου και της λοιπής
έλευθέρας Ελλάδος.

Ἐλεύθεροι Ἕλληες!

Άν και τό βαθύ μου γῆρας, και ή εὔνοια τήν όποιαν εὔτύχησα νά απολαύσω από πολλούς όμογενεΐς, δικαιολογοῦσι τρωπον τινά τήν τόλμην νά συμβουλευσω τούς αδελφούς μου, σῆς παρακαλῶ όμως νά μή κρίνετε ως συμβουλήν τήν παρούσαν μου έπιστολήν. Έλεύθεροι όντες, στοχασθῆτε με ως συμπολίτην έλεύθερον, όστις άν εύρισκόμην μεταξύ